

Konjunkturbarometern April 2020

Kvartalsbarometer med fler frågor

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier**, **Working paper**, **PM** och remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Förord

I Konjunkturbarometern presenteras resultaten från Konjunkturinstitutets månadsvisa undersökning av företagens respektive hushållens syn på ekonomin. Till rapporten för april har företagens svar samlats in 30 mars–21 april. Hushållens svar har samlats in 1–15 april. I denna rapport redovisas även en fördjupning föranledd av coronaviruset (covid-19). Fördjupningen analyserar svaren på de extrafrågor som Konjunkturinstitutet har börjat ställa till företag och hushåll från och med april månad.

Aprilundersökningen är en så kallad kvartalsbarometer och innehåller fler frågor än månadsbarometern. I Konjunkturinstitutets statistikdatabas finns alla resultat från Konjunkturbarometern tillgängliga som tidsserier. Den här månaden uppdaterades statistikdatabasen redan den 23 april. Tidigareläggningen föranleddes av den stora efterfrågan på information just nu om pandemins ekonomiska effekter på näringsliv och hushåll.

Konjunkturbarometern har tagits fram under ledning av enhetschef Fredrik Johansson Tormod.

Stockholm april 2020

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	8
Bygg och anläggning	9
Handel	11
Tjänstesektorn.....	12
Hushåll	14
Fördjupning; Extrafrågor med anledning av coronaviruset och pandemin.....	16

Sammanfattning

Den här månads rapport baseras på statistik som publicerades i statistikdatabasen redan den 23 april.

Barometerindikatorn föll med hela 34 enheter i april från 92,5 i mars till 58,6. Indikatorn, som sammanfattar svaren från både företag och hushåll, befinner sig nu åtta enheter lägre än den lägsta nivån under finanskrisen. Samtliga sektorer i näringslivet och hushållen har bidragit till fallet, men kraftigast föll tjänstesektorn. Där har indikatorn fallit med 37,6 enheter och befinner sig nu på rekordlåga 47,8.

För tillverkningsindustrin, detaljhandeln, tjänstesektorn och för hushållen är fallet under april historiskt. Inte ens under finanskrisen var fallet för dessa konfidensindikatorer så kraftigt under en enskild månad.

Tillverkningsindustrins indikator föll med drygt 30 enheter till 70,5. Det som framför allt förklarar nedgången är svagare produktionsplaner.

Detaljhandelns konfidensindikator föll med 31 enheter till 74,3. Trots de allmänt kraftiga fallen finns det branscher som går mot strömmen. Dagligvaruhandeln är en sådan bransch. Indikatorn för denna bransch är på den högsta nivån någonsin.

Tjänstesektorns konfidensindikator är den indikator i näringslivet som föll kraftigast och den föll med nästan 38 enheter till 47,8. Indikatorn för tjänstesektorn är nu klart under den lägsta nivån som uppmättes under finanskrisen. Den enskilda bransch som fallit mest i tjänstesektorn är hotell och restauranger där indikatorn hamnade på drygt 44.

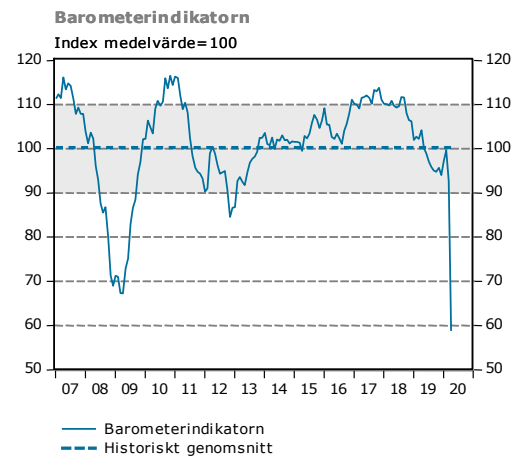
Indikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet är den sektor som fortfarande är förhållandevis opåverkad av covid-19. Indikatorn föll med drygt sex enheter för att hamna på 93.

Hushållens indikator fortsatte att falla mycket även i april. Tillsammans med det stora fallet i mars har indikatorn sjunkit med mer än 25 enheter på två månader.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Diff	Läget
Barometerindikatorn	99,4	92,5	58,6	-33,9	--
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustrin	104,4	100,8	70,5	-30,3	--
Bygg- & anläggning	100,9	99,4	93,0	-6,4	-
Detaljhandel	109,2	105,3	74,3	-31,0	--
Tjänstesektorn	92,7	85,4	47,8	-37,6	--
Hushåll	99,3	89,4	73,9	-15,5	--
Mikroindex hushåll	97,5	87,9	73,7	-14,2	--
Makroindex hushåll	90,3	85,2	78,4	-6,8	--

Barometerindikatorn

mäter det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från företags- och hushållsbarometern. Sektorens vikt i Barometerindikatorn är fasta. Tillverkningsindustri 40 %, Tjänstesektorn 30 %, Hushåll 20 %, Detaljhandeln 5 %, Bygg och anläggning 5 %

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget

++ mycket starkare än normalt
+ starkare än normalt
= ungefär som normalt
- svagare än normalt
-- mycket svagare än normalt

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

Säsongsrensade och utjämnade tidsserier

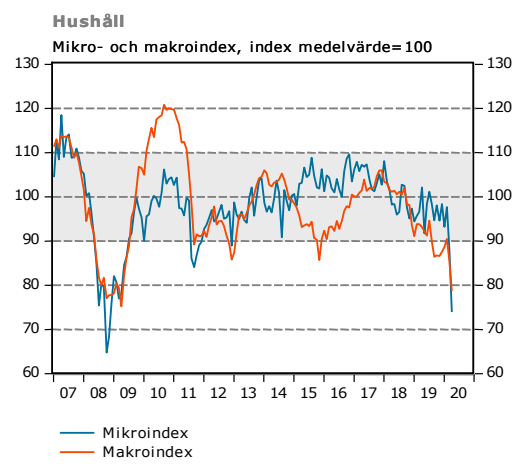
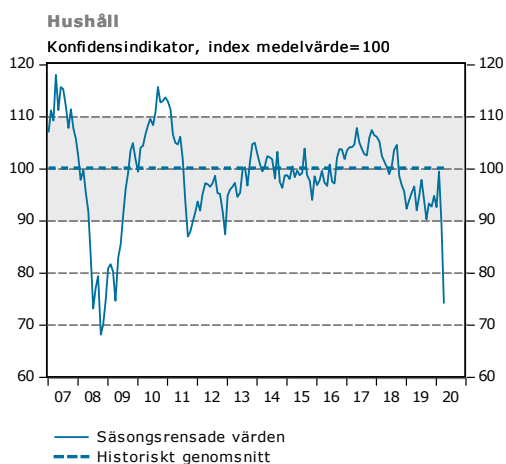
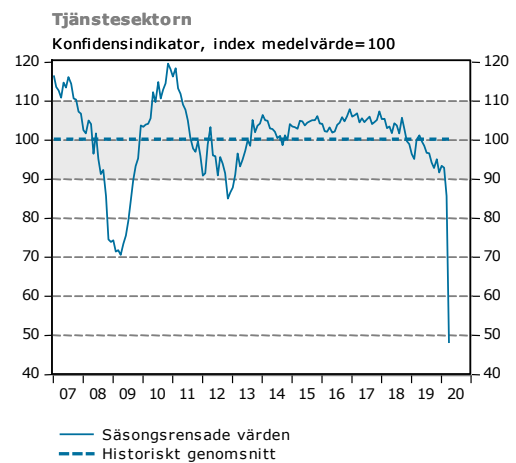
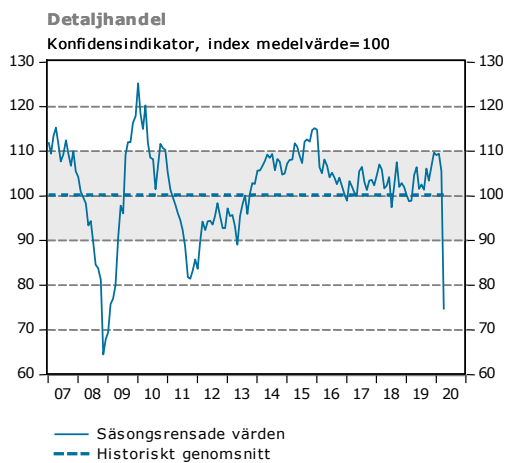
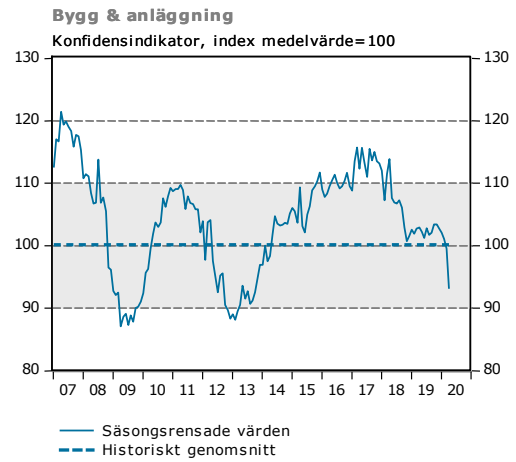
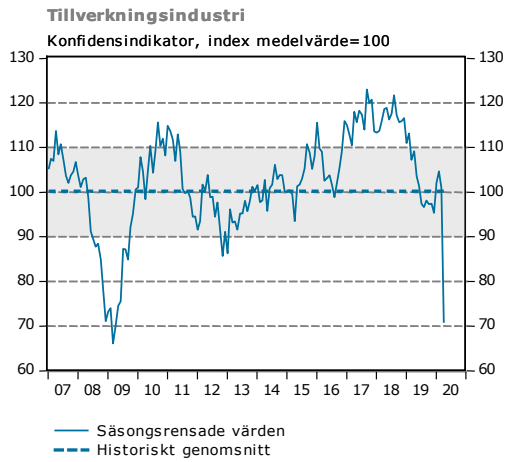
Säsongsrensning görs för att justera för regelbundet återkommande variationer under året. En utjämnad tidsserie visar på en mer långsiktig utveckling och tar bort brus i högre grad än den säsongsrensade serien. Alla diagram i Konjunkturbarometern visar säsongsrensade tidsserier om inget annat anges.

Revideringar

Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongsrensas och standardiseras.

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern:

www.konj.se/metodbok

Företag

Totala näringslivet

HISTORISK PESSIMISM

Konfidensindikatorn för näringslivet föll historiskt mycket med hela 38,3 enheter till rekordlåga 53,1. Den hittills största förändringen från en månad till en annan var i november 2008 när indikatorn föll med 11,1 enheter. Fallet i näringslivets konfidensindikator i april förklaras främst av de mycket dystra signalerna från tjänstesektorn som både var den sektor som föll mest och som är den sektor med störst vikt i indikatorn.

Företagen i näringslivet rapporterar samstämmigt om en minskad sysselsättning de senaste tre månaderna och anställningsplanerna rasar kraftigt i samtliga sektorer. Den största pessimismen återfinns i tjänstesektorn där sex av tio företag planerar för personalneddragningar de närmaste månaderna. Andelen företag som uppger att de har brist på personal minskade för sjätte kvartalet i rad men fortfarande svarar ungefär en sjuandedel av alla företag att de saknar någon typ av personal, vilket dock är klart färre än normalt.

Företagens samlade bedömning av efterfrågeläget är nattsvart och missnöjet med lönsamheten är det största någonsin. Företagen rapporterar samtidigt om prissänkningar i förhållandevis stor utsträckning och aldrig tidigare har så många företag trots på prissänkningar de närmaste tre månaderna som nu. Företagen förväntar sig ingen inflation alls på tolv månaders sikt.

Tabell 2 Totala näringslivet, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Läget
Konfidensindikator	100	97,9	91,4	53,1	--
Efterfrågeläge	-16	-14	-13	-42	--
Antal anställda, utfall	-2	-9	-5	-26	--
Antal anställda, förväntningar	-1	2	-6	-50	--

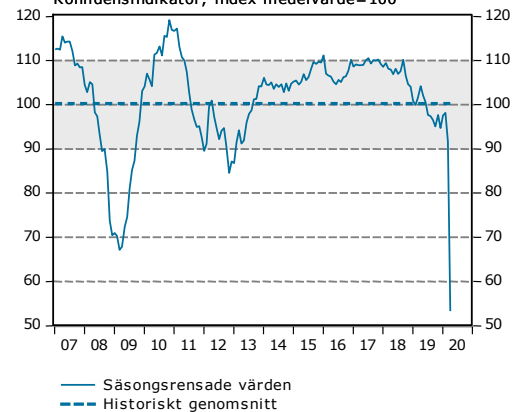
Tabell 3 Totala näringslivet, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2019	jan 2020	apr 2020	Läget
Brist på arbetskraft	25	28	27	16	-
Lönsamhet	-3	-2	-1	-31	--

Totala näringslivet

Konfidensindikator, index medelvärde=100

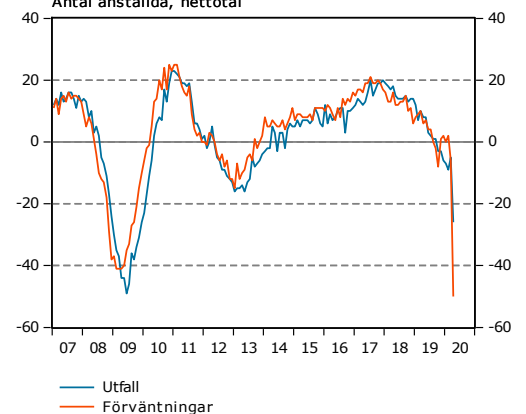

Sektorers vikt i näringslivet

Sektorernas vikt i totala näringslivet uppdateras en gång per år. För nuvarande urval gäller: Tjänstesektorn 52,9 %, Tillverkningsindustri 20,9 %, Handel 21,7 %, Bygg och anläggning 4,5 %

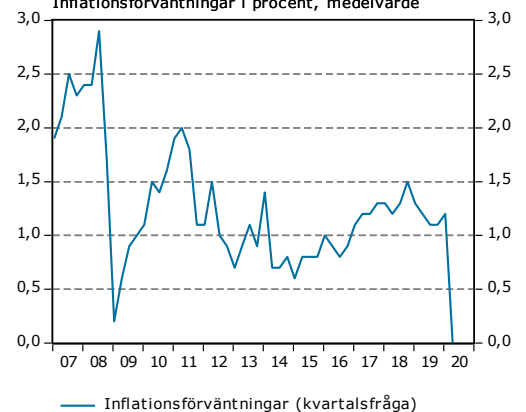
Totala näringslivet

Antal anställda, netttotal

Totala näringslivet

Inflationsförväntningar i procent, medelvärde

Tillverkningsindustri

INDUSTRIFÖRETAGEN SER DYSTERT PÅ DEN NÄRMASTE FRAMTIDEN

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin sjönk med drygt 30 enheter i april, jämfört med i mars. Nivån på konfidensindikatorn är den lägsta sedan april 2009. Investeringsvaruindustrin är mest negativ, medan företagen inom tillverkning av icke varaktiga konsumtionsvaror endast är något mer negativa än normalt. Det som framför allt förklarar den låga nivån är förväntningarna på produktionsvolymen på tre månaders sikt.

Tabell 4 Konfidensindikator och ingående frågars bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Diff
Konfidensindikator	104,4	100,8	70,5	-30,3
Orderstock, nulägesomdöme	-0,2	1,5	-4,1	-5,6
Färdigvarulager, nulägesomdöme	3,5	4,4	-2,0	-6,4
Produktionsvolym, förväntningar	1,2	-5,1	-23,4	-18,3

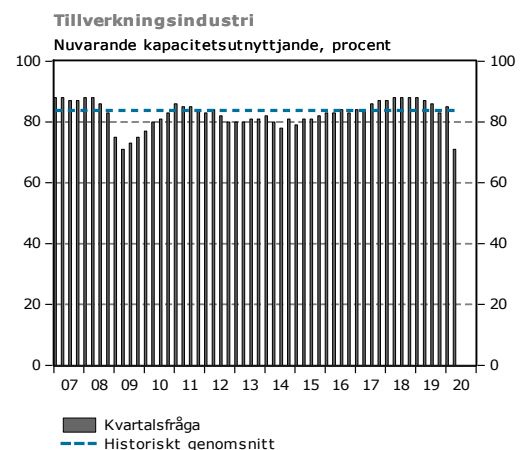
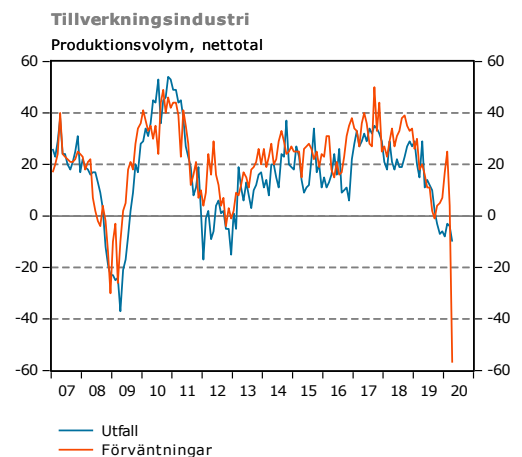
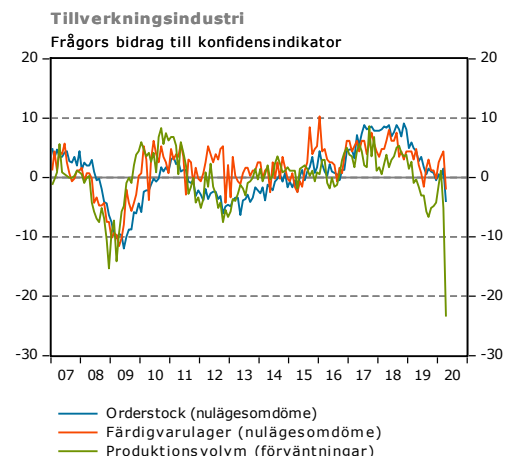
Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

Industriföretagen rapporterar om en minskad produktionsvolym de senaste tre månaderna. Samtidigt har företagens förväntningar på produktionsvolymen de närmaste tre månaderna fallit mycket kraftigt. Nivån är den lägsta någonsin för både investeringsvaruindustrin och insatsvaruindustrin, medan fallet i konsumtionsvaruindustrin är mindre dramatiskt.

Orderingången rapporteras ha fallit och den föll kraftigast på exportmarknaden. Tillverkning av icke varaktiga konsumtionsvaror går mot strömmen och rapporterar om en ökad orderingång, både på hemmamarknaden och på exportmarknaden. Förväntningarna på orderingången faller kraftigare på exportmarknaden än på hemmamarknaden. Kapacitetsutnyttjandet bedöms vara 71 %, vilket är jämförelsevis lågt. Inom investeringsvaruindustrin är kapacitetsutnyttjandet knappt 60 procent.

Antalet anställda har minskat i stor omfattning de senaste månaderna. Hälften av alla företag bedömer att de kommer behöva minska på antalet anställda även de kommande tre månaderna. En fjärdedel av alla industriföretag rapporterar dock att de för närvarande har fortsatt brist på någon form av personal.

Något färre än normalt eller nästan 50 procent av alla företag uppger otillräcklig efterfrågan som det främsta hindret för ökad produktion, medan rekordmånga eller hela 30 procent uppger alternativet andra faktorer.

Tabell 5 Tillverkningsindustri, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Läget
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	15	-3	-4	-10	--
Orderingång hemmamarknad	6	5	5	-19	--
Orderingång exportmarknad	12	2	-12	-36	--
Orderstock, nulägesomdöme	-15	-16	-9	-32	--
Exportorderstock, nulägesomdöme	-9	-15	-13	-38	--
Färdigvarulager, nulägesomdöme	13	5	3	17	-
Antal anställda	-7	-15	-12	-27	--
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	21	25	4	-57	--
Försäljningspriser hemmamarknad	9	13	5	-7	--
Försäljningspriser exportmarknad	2	4	3	-17	--
Antal anställda	-11	-11	-1	-49	--

Tabell 6 Tillverkningsindustri, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2019	jan 2020	apr 2020	Läget
Utfall och nuläge					
Produktionskapacitet	9	7	1	-11	--
Kapacitetsutnyttjande (%)	84	83	85	71	--
Brist på arbetskraft	30	42	42	27	-
Yrkesarbetare	27	19	21	13	-
Tekniska tjänstemän	18	34	34	22	+
Lönsamhet	-3	8	8	-24	--
Förväntningar och planer					
Orderingång hemmamarknad	8	1	10	-48	--
Orderingång exportmarknad	14	-11	6	-60	--
Produktionskapacitet	10	2	8	-34	--

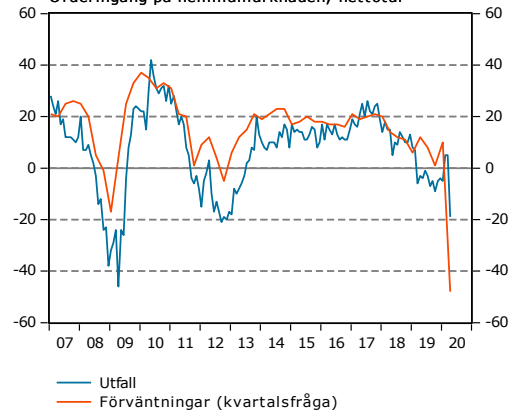
Bygg och anläggning

FÖRSÄMRADE UTSIKTER PÅ ETT ÅRS SIKT

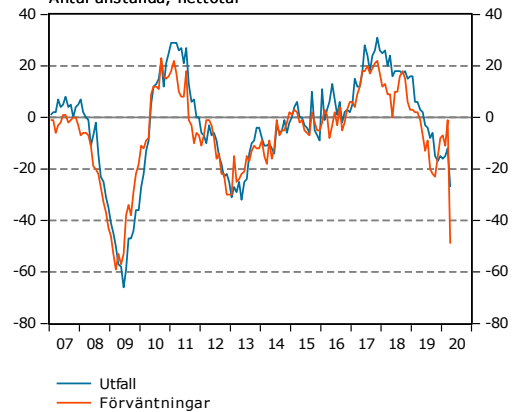
Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet påverkades förhållandevis lite och föll med endast 6,4 enheter, från 99,4 till 93,0. Det är företagens negativa anställningsplaner som drar ner indikatorn under 100. Företagens omdömen om

Tillverkningsindustri

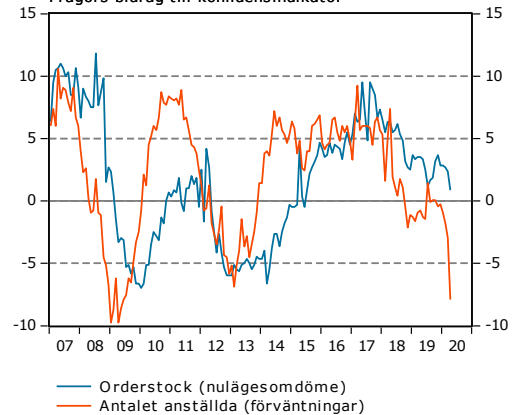
Orderingång på hemmamarknaden, netttotal

Tillverkningsindustri

Antal anställda, netttotal

Bygg & anläggning

Frågors bidrag till konfidensindikator

orderstockarna ligger dock fortsatt över sitt historiska genomsnitt.

Tabell 7 Konfidensindikator och ingående frågars bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Diff
Konfidensindikator	100,9	99,4	93,0	-6,4
Orderstock, nulägesomdöme	2,7	2,3	0,9	-1,4
Antalet anställda, förväntningar	-1,8	-3,0	-7,9	-4,9

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

Byggandet uppges ha minskat de senaste tre månaderna och företagen förväntar sig även att det kommer att fortsätta minska de kommande månaderna. Husbyggarna är mer pessimistiska än anläggningsbyggarna. Anläggningsbyggarna har haft en väldigt positiv utveckling av orderstocken de senaste månaderna medan en stor andel husbyggare anger att den har minskat. Båda branscherna förväntar sig dock att orderstocken kommer att minska de kommande månaderna och utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt är dystra.

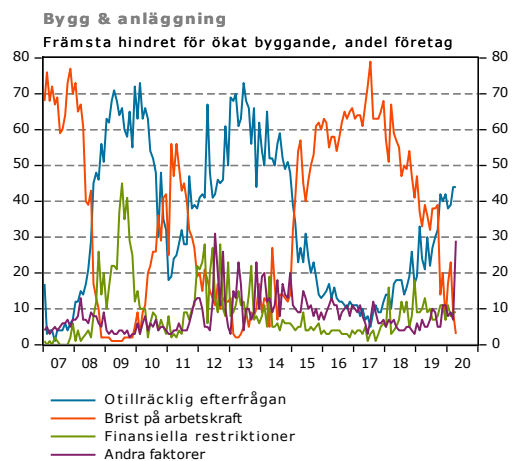
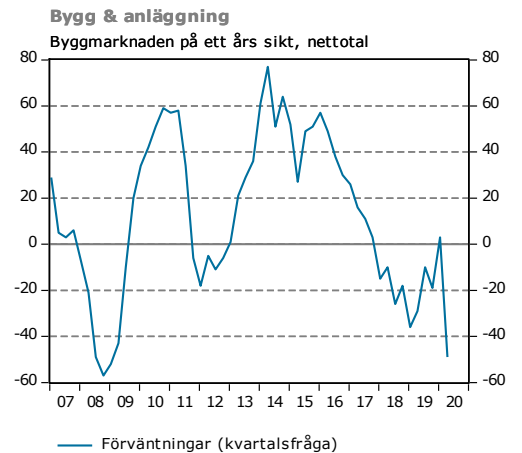
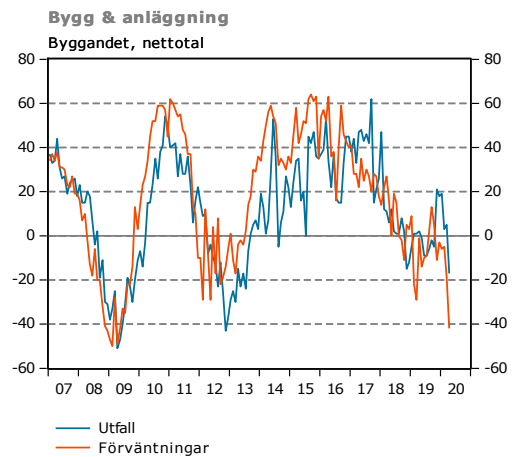
Antalet anställda uppges ha minskat de senaste månaderna och även anställningsplanerna är dystra. Otillräcklig efterfrågan anges fortsatt vara det främsta hindret för ökat byggande, dock har andelen företag som anger andra faktorer som anledning ökat betydligt.

Byggföretagen rapporterar om sänkta anbudspriser de senaste månaderna och förväntningarna pekar på sänkningar i stor omfattning framöver.

Tabell 8 Bygg och anläggning, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Läget
Utfall och nuläge					
Byggandet	7	3	5	-17	-
Anbudspriser	-5	-10	-9	-14	-
Orderstock, förändring	5	2	-13	-22	-
Orderstock, nulägesomdöme	-24	-8	-10	-19	+
Antal anställda	-2	-16	-14	-18	-
Förväntningar och planer					
Byggandet	12	-5	-19	-42	--
Anbudspriser	0	-18	-16	-60	--
Orderstock	11	-3	-14	-31	--
Antal anställda	4	-7	-14	-43	--

Tabell 9 Bygg och anläggning, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2019	jan 2020	apr 2020	Läget
Utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt	-8	-19	3	-49	--

Handel

DAGLIGVARUHANDELN GÅR MOT STRÖMMEN

Konfidensindikatorn för hela handeln föll med 27,6 enheter, från 102,7 till 75,1. Det är handelns svaga försäljningsutveckling och i synnerhet de sänkta förväntningarna på kommande månaders försäljningsutveckling som ligger bakom fallet. Om det inte vore för att knappt hälften av företagen inom dagligvaruhandeln angett att varulagren är för små hade fallet varit ännu större.

Tabell 10 Konfidensindikator och ingående frågars bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

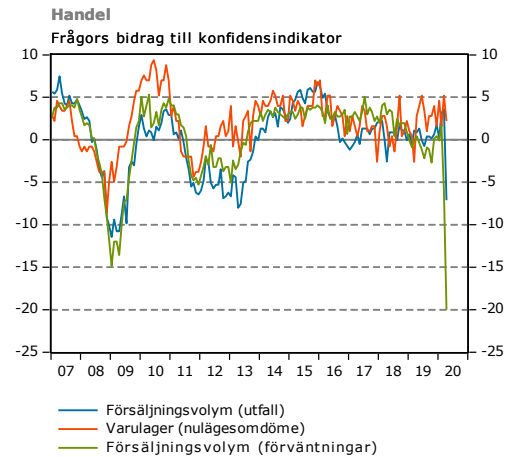
	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Diff
Konfidensindikator	106,5	102,7	75,1	-27,6
Försäljningsvolym, utfall	3,1	3,6	-7,1	-10,7
Varulager, nulägesomdöme	1,6	5,2	2,2	-3,0
Försäljningsvolym, förväntningar	1,7	-6,1	-20,0	-13,9

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Företagen inom handeln rapporterar sammantaget om en betydligt svagare försäljningsutveckling än normalt och företagen förväntar sig att det kommer fortgå de kommande månaderna. Det samlade omdömet om nuvarande försäljningssituation är mycket negativt och förväntningarna på sex månaders sikt är de lägsta någonsin. I kontrast till detta sticker dagligvaruhandeln ut på grund av det ändrade konsumtionsmönstret. Försäljningstillväxten har varit mycket hög bland dessa företag. Dock förväntar sig inte företagen inom dagligvaruhandeln att det kommer fortsätta att vara så de kommande månaderna. Även om omdömet om nuvarande försäljningssituation är över det normala, är förväntningarna på sex månaders sikt betydligt under det normala.

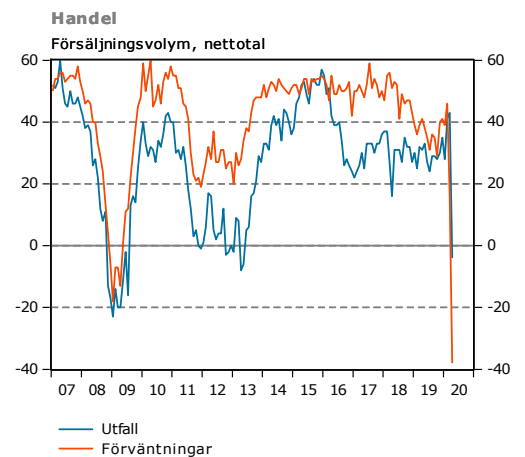
Sammantaget har antalet anställda minskat de senaste månaderna och anställningsplanerna är de lägsta någonsin. Även detta undantaget dagligvaruhandeln där antalet anställda uppges ha ökat i betydligt större omfattning än normalt och bristen på personal rapporterats som mycket hög.

Även om försäljningspriserna uppges ha ökat i normal utsträckning har missnöjet med lönsamheten ökat betydligt bland företagen.

Handel definieras som:

Handel med motorfordon (SNI 45) +
Partihandel (SNI 46) +
Dagligvaruhandel (SNI 47.11 + 47.2) +
Sällanköpshandel (SNI 47.19 + 47.4-9) +
Detaljhandel med drivmedel (SNI 47.3)

Tabell 11 Handel, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Läget
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym	27	41	43	-4	--
Nuvarande försäljningssituation	1	18	9	-24	--
Varulager, nulägesomdöme	25	22	16	21	+
Antal anställda	3	3	6	-17	--
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym	39	46	16	-38	--
Försäljningspriser	17	27	23	12	-
Inköp av varor	22	22	11	-45	--
Antal anställda	9	5	-8	-39	--
Försäljningssituation om 6 mån	39	34	22	-26	--

Tabell 12 Handel, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2019	jan 2020	apr 2020	Läget
Brist på personal	13	13	13	12	-
Lönsamhet	-6	-7	-3	-17	-

Tjänstesektorn

PESSIMISMEN I TJÄNSTESEKTORN REKORDSTOR

Konfidensindikatorn för tjänstesektorn föll i april till 47,8, vilket är den lägsta nivån någonsin. Det är drygt 20 enheter lägre än den lägsta nivån under finanskrisen. Nedgången är mycket bred och en stor del av branscherna i tjänstesektorn har rekordlåga indikatorer. Alla frågorna i indikatorn visar på extremt låga nivåer, även om förväntningarna på de närmaste månadernas efterfrågan bidrar klart mest till den låga konfidensindikatorn.

Tabell 13 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

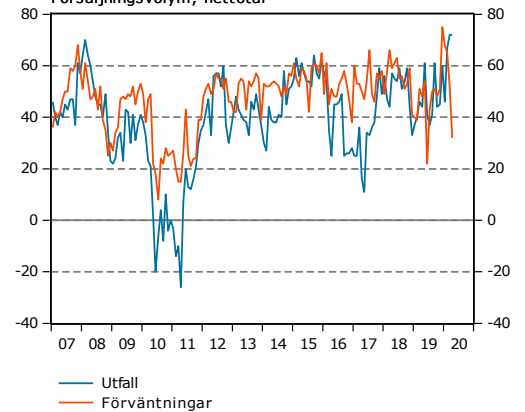
Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Diff
Konfidensindikator	92,7	85,4	47,8	-37,6
Företagets verksamhet, utfall	-2,3	-4,0	-15,2	-11,2
Efterfrågan, utfall	-3,2	-3,2	-13,7	-10,5
Efterfrågan, förväntningar	-1,9	-7,4	-23,4	-16,0

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

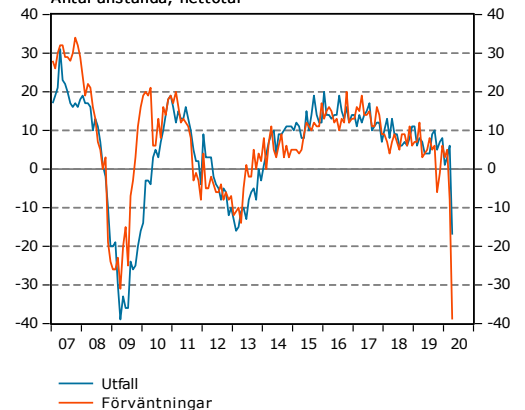
Dagligvaruhandel

Försäljningsvolym, netttotal

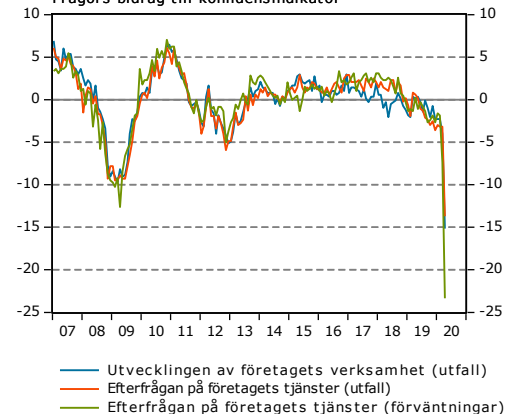
Handel

Antal anställda, netttotal

Tjänstesektorn

Frågors bidrag till konfidensindikator

Det samlade omdömet om storleken på ineliggande uppdrag är mycket negativt. Inom hotell och restauranger uppger i stort sett alla företag att uppdragsvolymen är för liten. Försäljningspriserna har sänkts de senaste månaderna och lönsamheten bedöms generellt som dålig. Tjänsteföretagen förväntar sig att behöva fortsätta sänka försäljningspriserna framöver.

Otillräcklig efterfrågan är det dominerande hindret för utökad tjänsteproduktion, samtidigt som alternativet andra faktorer ökat kraftigt och nu är det näst största hindret. Endast ett fåtal företag svarar finansiella restriktioner, brist på lokaler och utrustning eller brist på arbetskraft.

Företagen har dragit ner på antalet anställda i stor utsträckning de senaste månaderna och anställningsplanerna visar att fortsatta personalnedskärningar är att vänta. Trots det upplever ungefär ett av tio tjänsteföretag brist på personal.

Tabell 14 Tjänstesektorn, månadsvisa frågor

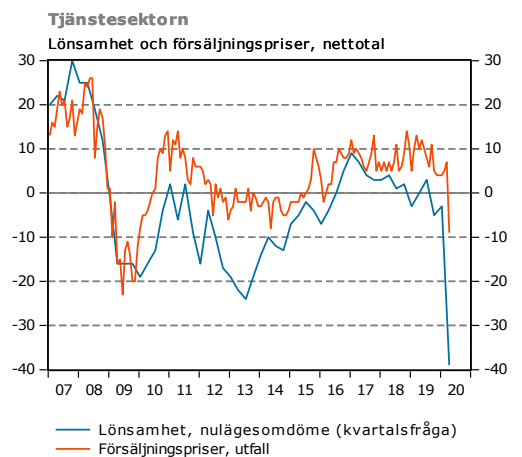
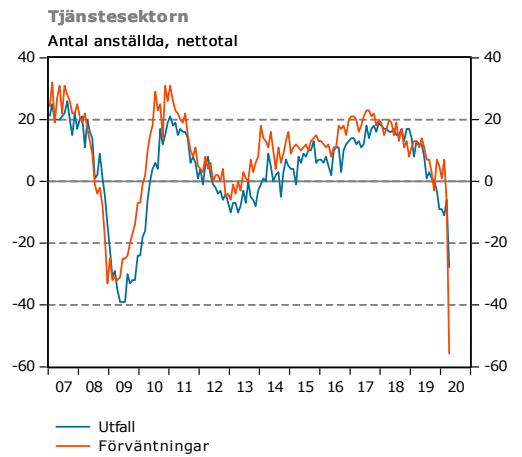
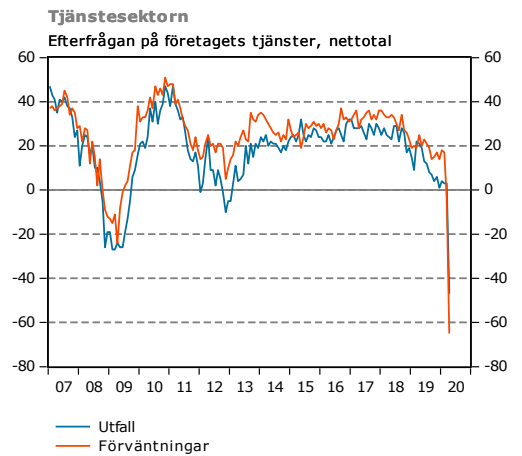
Säsongrensade netttotal

	Medel	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Läget
Utfall och nuläge					
Företagets verksamhet	21	9	1	-50	--
Efterfrågan	18	3	3	-47	--
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-25	-28	-27	-54	--
Försäljningspriser	4	5	7	-9	--
Antal anställda	1	-11	-6	-28	--
Förväntningar och planer					
Efterfrågan	24	17	-4	-65	--
Försäljningspriser	9	8	-3	-24	--
Antal anställda	6	7	-7	-56	--

Tabell 15 Tjänstesektorn, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	okt 2019	jan 2020	apr 2020	Läget
Brist på personal	24	30	28	13	-
Lönsamhet	-6	-5	-3	-39	--

Hushåll

KONFIDENSINDIKATORN FORTSÄTTER NEDÅT

Hushållens konfidensindikator föll återigen jämförelsevis mycket, till 73,9. Tillsammans med det stora fallet i mars har indikatorn sjunkit med mer än 25 enheter på två månader. I april bidrog samtliga frågor i indikatorn till nedgången förutom förväntningarna på den svenska ekonomin på tolv månaders sikt som blev något mindre pessimistiska. Hushållens inställning till kapitalvaruinköp i nuläget dämpades ytterligare och är den fråga som bidrar mest negativt till indikatorns låga nivå.

Tabell 16 Konfidensindikator och ingående frågars bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Diff
Konfidensindikator	99,3	89,4	73,9	-15,5
Egen ekonomi nu	3,9	0,9	-2,1	-3,0
Egen ekonomi om 12 mån.	2,8	0,1	-4,6	-4,7
Svensk ekonomi nu	-0,8	-2,2	-6,7	-4,5
Svensk ekonomi om 12 mån.	-3,4	-4,2	-3,0	1,2
Köp av kapitalvaror nu	-3,1	-5,1	-9,6	-4,5

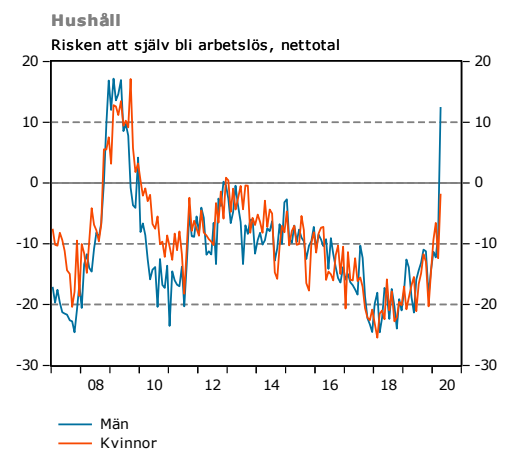
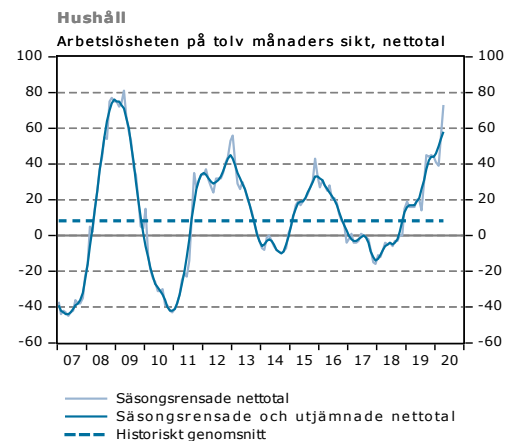
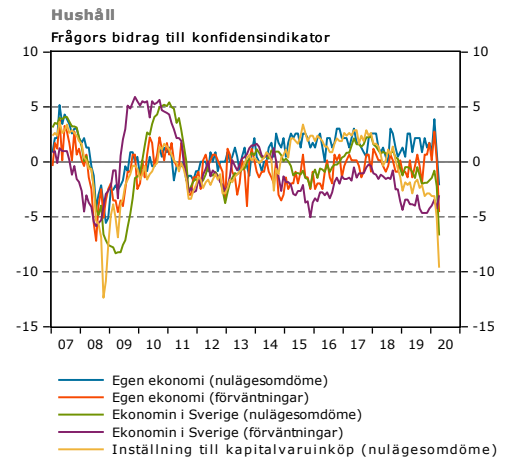
Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

Hushållen har under flera år blivit allt mer pessimistiska i sina förväntningar på arbetslösheten i Sverige på tolv månaders sikt. Denna trend förstärks ytterligare i april där förändringen i nettotalet återigen var jämförelsevis stor. Risken för att själv bli arbetslös bedöms ha ökat, framförallt bland män. Bland kvinnor är det fortfarande något fler som svarar att arbetslöshetsrisken har minskat jämfört med dem som har svarat att den har ökat.

Planerna för hushållens kommande kapitalvaruinköp är återhållsamma och en större andel hushåll än normalt anger att det är troligt att de kommer att kunna spara något det närmaste året. Det är även ovanligt många hushåll som säger att deras egen ekonomiska situation är sådan att de sparar i nuläget.

Andelen hushåll som bedömer det som troligt att de kommer att köpa eller byta bil inom tolv månader minskade i april jämfört med januari. Samtidigt är hushållens planer på att köpa bostad eller fritidshus det närmaste året oförändrade.

Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt sjönk jämförelsevis mycket, från 3,1 procent i mars till 2,6 procent i april. Förväntningarna på den rörliga bostadsräntan på ett års sikt är i stort sett oförändrad. Däremot har förväntningarna på den rörliga bostadsräntan på två och fem års sikt justerats ned något.

Tabell 17 Hushållsfrågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	feb 2020	mar 2020	apr 2020	Läget
Utveckling de senaste tolv månaderna					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	9	18	11	4	-
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	-9	-16	-29	-70	--
Risken att bli arbetslös (ökat - minskat)	-9	-11	-10	6	--
Nulägesomdömen					
Kapitalvaruinköp (rätt - fel tidpunkt)	10	-2	-10	-28	--
Att spara (fördelaktigt - ofördelaktigt)	18	20	18	32	+
Ekonomisk situation (sparar - skuldsätter sig)	57	72	71	71	++
Förväntningar på tolv månaders sikt					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	19	24	19	10	--
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	4	-22	-28	-19	--
Arbetslösheten (öka - minska)	8	39	55	73	--
Egna inköp av kapitalvaror (mer - mindre)	-5	-15	-16	-16	--
Eget sparande (troligt - inte troligt)	48	60	62	57	+

Tabell 18 Inflation och boräntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	jan 2020	feb 2020	mar 2020	apr 2020
Uppfattad inflation nu	3,4	3,3	3,3	3,2
Förväntad inflation om 12 mån	3,4	3,4	3,1	2,6
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,62	2,54	2,47	2,46
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	3,02	2,86	2,81	2,66
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,51	3,40	3,33	3,19
Genomsnittlig listränta	2,22	2,22	2,24	2,24

Anm. Genomsnittlig listränta beräknas som ett medelvärde för fem av de största bankernas 3-månaders listräntor, i nära anslutning till undersökningsperiodens början.

Tabell 19 Hushållsfrågor - kvartal

Säsongsrensade netttotal

	Medel	okt 2019	jan 2020	apr 2020	Läget
Köp av bil inom 12 månader	-56	-59	-57	-61	--
Köp av bostad inom 12 månader	-77	-76	-80	-78	-
Renovering av bostaden inom 12 månader	-24	-31	-30	-36	--

I statistikdatabasen på www.konj.se finns hushållsstatistiken uppdelad på kön, ålder och region.

FÖRDJUPNING

Extrafrågor med anledning av coronaviruset och pandemin

Konjunkturinstitutet (KI) har från och med april månads Konjunkturbarometer lagt till två extrafrågor på grund av coronaviruset och covid-19-pandemin. Anledningen till förändringen är att det råder ett stort behov av ytterligare information om pandemins ekonomiska effekter på näringsliv och hushåll. Den första frågan är tillbakablickande och syftar på situationen i mars medan den andra frågan syftar framåt och gäller situationen i maj.

KI har lagt till två extrafrågor i de enkätundersökningar som används för företag och hushåll inom ramen för Konjunkturbarometern.¹ I ett första steg kommer KI att ställa dessa frågor till och med juni och detta kommer att möjliggöra en analys av utvecklingen över tid.² I denna fördjupning presenteras resultaten endast för april månads undersökning.

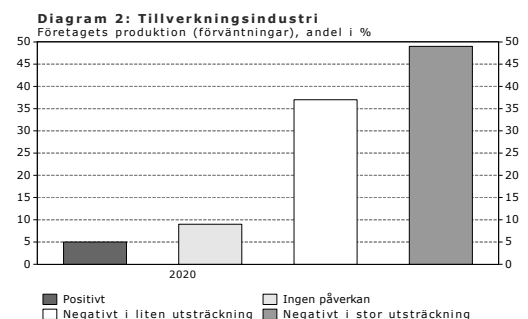
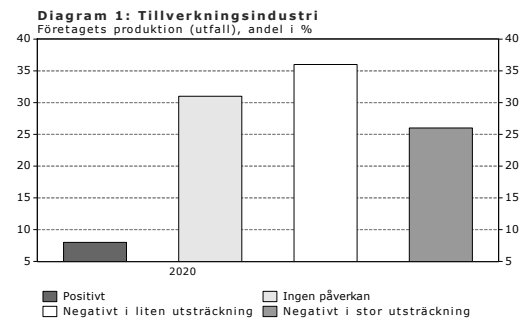
Förutom dessa extrafrågor i Konjunkturbarometern så har KI även beslutat att, initialt för perioden maj–juni, skicka ut extraenkäter till företagen som ingår i Konjunkturbarometern Företag. I extraundersökningen ingår två frågor gällande hur företagets omsättning påverkats av covid-19-pandemin och hur man bedömer risken för att företaget ska behöva avveckla sin verksamhet på grund av densamma. Denna extraundersökning kommer att skickas ut till företagen varannan vecka. Anledningen, även till denna förändring, är att öka mängden tillgänglig information om hur svenska företag påverkas av pandemin.

Näringslivet

TILLVERKNINGSINDUSTRI

I april månads Konjunkturbarometer föll konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin med drygt 30 enheter till 70,5. I mars var indikatorn på 100,8. Detta är det kraftigaste fallet som uppmätts någonsin för en enskild månad och det indikerar tydligt att företagen i sektorn har påverkats starkt av den pågående pandemin.

I diagram 1 och 2 redovisas hur företagen som ingår i tillverkningsindustrin har svarat på frågan om hur coronaviruset har påverkat produktion i mars (diagram 1) samt hur den

¹ För exakta frågeformuleringar, se appendix. Konjunkturinstitutet har medvetet försökt att hålla antalet extrafrågor till ett fåtal för att minska företagens och hushållens uppgiftslämnarbörda.

² I denna rapport baseras svaren på april månads insamling och frågorna syftar på mars (utfall) och maj (förväntan). För nästa månad, maj, då syftar frågorna på situationen i april (utfall) och juni (förväntan) istället. För den sista planerade undersökningen med extrafrågor i juni så syftar frågorna på situationen i maj (utfall) och juli (förväntan).

förväntas påverka produktionen i maj (diagram 2). Utifrån dessa figurer är det tydligt att företagen har blivit betydligt mer pessimistiska inför framtiden. Drygt 60 procent av företagen svarade att produktionen i mars hade påverkats negativt i liten eller stor utsträckning. Detta ska jämföras med förväntningarna inför maj där 86 procent av företagen inom tillverkningsindustrin bedömer att produktionen kommer att påverkas negativt i liten eller stor utsträckning.

Resultaten skiljer sig åt beroende på bransch. En bransch där många personer är anställda antingen direkt eller indirekt via underleverantörer är motorfordonsindustrin. Redan för mars uppgav 93 procent av dessa företag att företagets produktion påverkats negativt i stor utsträckning – i svaret för maj har denna andel ökat något. Det är tydligt att motorfordonsindustrin – som i hög utsträckning är en bransch som är exportberoende – är hårdare drabbat jämfört med sektorn som helhet.

För tillverkningsindustrin ställdes även en kompletterande följdfråga till de företag som uppgav minskad produktion i mars om anledningen till denna minskning.³ Resultaten för denna fråga redovisas i diagram 3. 70 procent av företagen uppgav att den minskade produktionen förklaras av leveransproblem. Nästan lika många, 65 procent, uppgav minskad efterfrågan medan 30 procent uppgav personalbrist.

BYGG OCH ANLÄGGNING

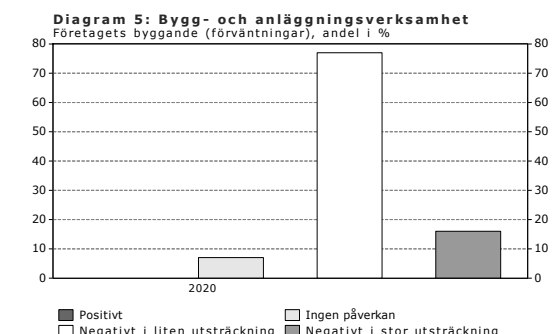
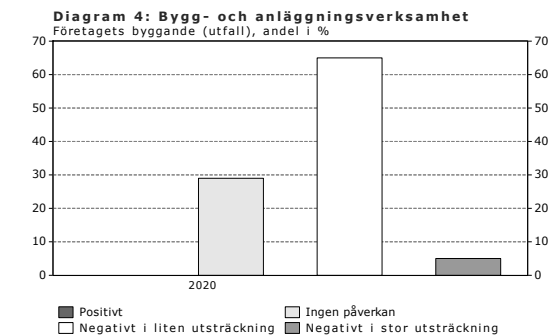
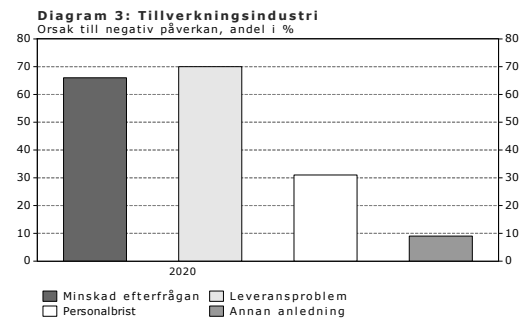
Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningssektorn sjönk relativt lite i förhållande till övriga sektorer i april månads Konjunkturbarometer. Indikatorn föll med 6,4 enheter till 93,0. Det indikerar att företagen i denna sektor inte har påverkats av pandemin i lika stor utsträckning som tillverkningsindustrin.

Det faktum att indikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet har påverkats i mindre utsträckning visar sig till viss del även i företagens svar på extrafrågorna. Det är färre företag inom denna sektor som svarar att byggandet påverkats negativt i stor utsträckning, se diagram 4 och 5. Trots detta är det 93 procent som är negativa i liten eller stor utsträckning beträffande företagens planerade byggande under maj månad.

DETALJHANDEL

I april månads Konjunkturbarometer föll indikatorn för detaljhandeln med 31 enheter till 74,3, en månad tidigare var indikatorn på 105,3. Även för denna sektor är detta det kraftigaste fallet som någonsin uppmäts för en enskild månad vilket också indikerar att företagen i sektorn har påverkats starkt av pandemin.

Efter en jämförelse mellan utfall och förväntningar framgår det att nästan tio procentenheter fler företag är negativa i liten eller stor utsträckning i förväntningarna inför maj jämfört med

³ Det var möjligt för företagen att ange flera svarsalternativ och därför summerar staplarna inte till 100.

utfallet för mars, se diagram 6 och 7.⁴ Skillnaden mellan förväntan och utfall är liten i denna sektor jämfört med övriga sektorer. I denna sektor finns det även en stor andel företag som svarar att försäljningsvolymen utvecklats positivt snarare än negativt. En sådan bransch är dagligvaruhandeln. I april uppgav 76 procent av företagen i dagligvarubranschen att företagets försäljningsvolym har utvecklats positivt i mars och endast nio procent uppgav att försäljningsvolymen utvecklats negativt i stor utsträckning. 61 procent av företagen förväntar sig att försäljningsvolymen ska fortsätta att utvecklas positivt även i maj. Tolv procent tror att försäljningsvolymen kommer att utvecklas negativt i stor utsträckning.

TJÄNSTESEKTORN

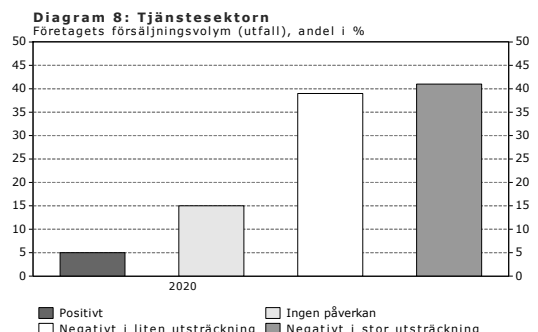
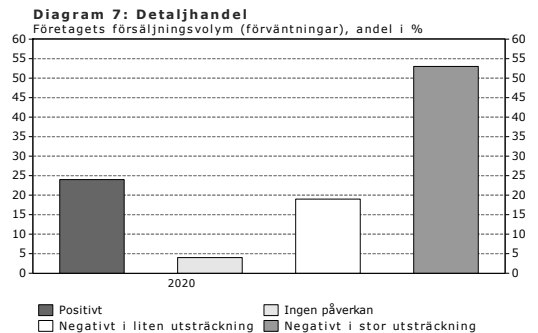
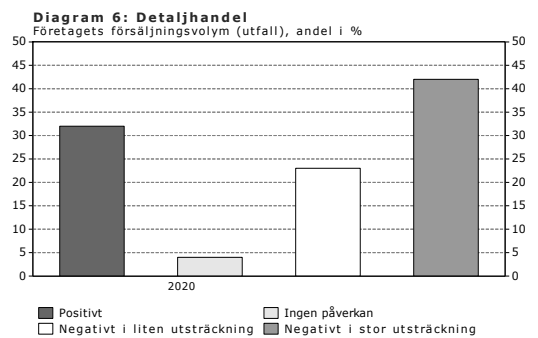
Konfidensindikatorn för tjänstesektorn var den indikator som föll kraftigast i april och fallet var historiskt. Indikatorn föll med hela 37,6 enheter till 47,8. Det betyder att i även denna sektor har företagen påverkats av pandemin i hög utsträckning.

I april uppgav nästan 40 procent av företagen att de i mars har påverkats negativt i liten utsträckning av coronaviruset, se diagram 8. Drygt 40 procent fler företag svarade att de påverkats negativt i stor uträkning. I förväntanssvaren för maj har drygt 15 procentenheter fler svarat att de förväntar sig en stor negativ utveckling på efterfrågan på företagets tjänster, se diagram 9. Företagen har följaktligen blivit mer pessimistiska inför framtiden jämfört med utfallet för mars.

Den enskilda bransch inom tjänstesektorn som föll kraftigast under april var hotell- och restaurangbranschen, vilket också är en av de branscher som drabbats hårdast av de restriktioner som införts. Branschens indikatorer föll med 43 enheter till 43,9. Svaren från denna bransch har i april månads räkning inte förändrats i någon större utsträckning mellan utfall och förväntan. För mars svarade hela 92 procent att efterfrågan minskat i stor utsträckning och sex procent i liten utsträckning. För maj förväntar sig 93 procent en minskad efterfrågan i stor utsträckning, medan fem procent förväntar sig en minskning i liten utsträckning.

Hushåll

I april månads Konjunkturbarometer föll konfidensindikatorn för hushållen med 15,5 enheter till 73,9. I mars var indikatorn på

⁴ För handeln blev det olyckligtvis ett fel i frågeställningen. I stället för att den framåtsyftande frågan syftade på maj syftade den på april. Då flertalet av företagen svarar tidigt i undersökningsperioden, se vidare här <https://www.konj.se/download/18.3bfda471170f3acf5774238a/1585143451719/N%C3%A4r%20i%20m%C3%A5naden%20svarar%20f%C3%B6retagen%20och%20hush%C3%A5llen%20p%C3%A5%20enk%C3%A4ten.pdf>, bedöms detta fel vara mindre allvarligt. Således kan svaren även från handeln tolkas framåtsyftande.

89,4. Även för hushållen är detta det kraftigaste fallet som någonsin uppmätts.

För hushållen förefaller inte covid-19-pandemin ha haft samma påverkan som det har haft för företagen. Åtminstone ser det inte ut som att hushållen planerar att förändra sin konsumtion nämnvärt mellan mars och maj, se diagram 10 och 11. Ungefär 35 procent uppgav att de minskade sin konsumtion under mars månad på grund av coronaviruset och till och med något färre uppger att de planerar att göra det i maj. Andelen som anger att de inte planerar att ändra sin konsumtion till följd av pandemin kommande månad är i princip oförändrad jämfört med andelen i mars.

Avslutande kommentarer

De sektorer och branscher som i april månads Konjunkturbarometern utmärkt sig genom kraftiga fall i sina konfidensindikatorer är också de sektorer och branscher som utmärker sig när vi analyserar svaren av denna extraundersökning. Det är överlag tydligt att företagen är mer pessimistiska om framtiden – de har uppfattningen att produktion och försäljning kommer att utvecklas sämre i maj jämfört med vad utfallet för mars var.

För hushållen är bilden något annorlunda, de planerar inte att ändra sina konsumtionsvanor på grund av covid-19-pandemin i någon stor utsträckning. Förväntan inför maj ser i hög grad ut som utfallet för mars.

Diagram 9: Tjänstesektorn

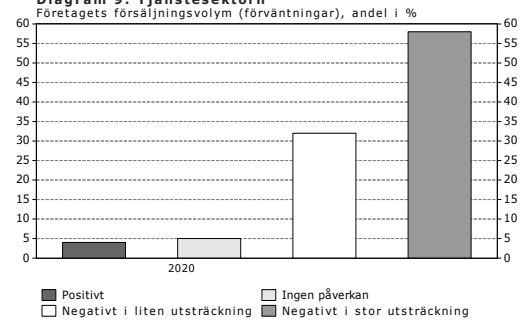

Diagram 10: Hushåll

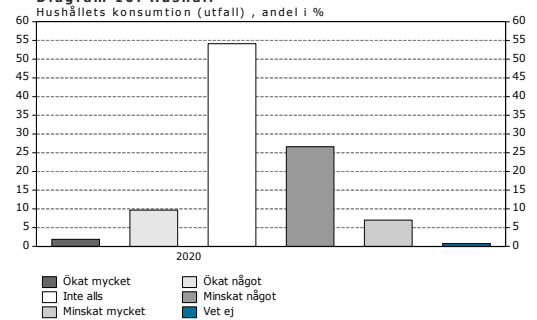
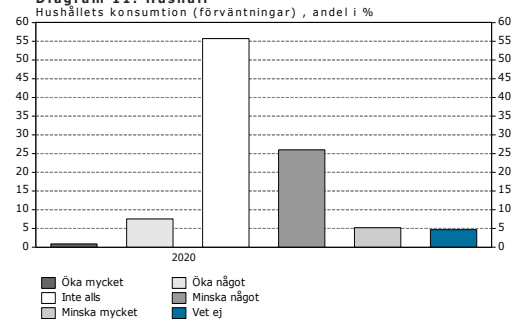

Diagram 11: Hushåll

Appendix

Frågor till näringslivet

Tillverkningsindustri

Hur har coronaviruset påverkat företagets produktion under mars månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Följdfråga vid minskad produktion:

beror den minskade produktionen på grund av coronaviruset på:

- i. minskad efterfrågan?
Svarsalternativ (Ja/nej)
- ii. leveransproblem av insatsvaror?
Svarsalternativ (Ja/nej)
- iii. personalbrist?
Svarsalternativ (Ja/nej)
- iv. annan anledning?
Svarsalternativ (Ja/nej)
fritextmöjlighet om vid ja på (iv)

Hur väntas coronaviruset påverka företagets produktionsvolym under maj månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Bygg och anläggning

Hur har coronaviruset påverkat företagets byggande under mars månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Hur väntas coronaviruset påverka företagets byggande under maj månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Handel (Detaljhandel)

Hur har coronaviruset påverkat företagets försäljningsvolym under mars månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Hur väntas coronaviruset påverka företagets försäljningsvolym under maj månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Tjänstesektorn

Hur har coronaviruset påverkat efterfrågan på företagets tjänster under mars månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Hur väntas coronaviruset påverka efterfrågan på företagets tjänster under maj månad?

- 1) Positivt.
- 2) Ingen påverkan
- 3) Negativt i liten utsträckning
- 4) Negativt i stor utsträckning

Frågor till hushållen

Hur har coronaviruset påverkat ditt hushålls konsumtion under mars månad?

- a. Ökat mycket
- b. Ökat något
- c. Inte alls
- d. Minskat något
- e. Minskat mycket
- f. Vet ej

Hur väntas coronaviruset påverka ditt hushålls konsumtion under maj månad?

- a. Öka mycket
- b. Öka något
- c. Inte alls
- d. Minskat något
- e. Minskat mycket
- f. Vet ej